

Міністерство освіти і науки України
Харківська державна зооветеринарна академія

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ
НАВЧАННЯ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА ЗООВЕТЕРИНАРНА АКАДЕМІЯ

УХВАЛЕНО
вченою радою Харківської державної
зооветеринарної академії
(протокол № 2 від 28 лютого 2019 року)

Положення
вводиться в дію з 1 березня 2019 року
Ректор _____ Д.І. Барановський
(наказ № ___ від _____ 2019 року)

*ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ*

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ.

Методична розробка / Д.І. Барановський, Ю.О.Васильєва,

А.І.Дидикіна //Харківська державна зооветеринарна академія. –

сmt. Мала Данилівка.:РВВ ХДЗВА, 2019 р. - 11с.

Викладено основні положення щодо інноваційних методів навчання,
методологічних вимог та технології навчання.

© Харківська державна зооветеринарна академія

Підписано до друку 01.03.2019 року. Формат 60 x 90/1/16.

Ум. друк. арк. – 0,46. Тираж 50 примірників.

Оригінал макету підготувала А.І. Дидикіна.

ЗМІСТ

1. Загальні положення	5
2. Методологічні вимоги інноваційних методів навчання	5
3. Особистісно-орієнтовані освітні засади	6
4. Технології навчання	7
5. Проблеми та організаційні засади інноваційних методів навчання	10

1.ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Положення про інноваційні методи навчання визначає систему заходів направлених на удосконалення навчального процесу у Харківській державній зооветеринарній академії (далі – Академія).

Сучасне суспільство характеризується високою інформаційністю та шляхами доступу до всіх її видів.

За цих умов одним із найефективніших засобів адаптації людини до сучасного життя є освіта, як організаційний педагогічний процес пізнання, розвитку, спілкування і творчості.

У світі склалося дві системи освіти: підтримувальна та інноваційна.

Інноваційна освіта орієнтована на майбутнє і пов'язана з підготовкою людини до використання методів прогнозування, моделювання, проектування в житті та професійній діяльності.

1.1. Інноваційні педагогічні технології як процес - це «цілеспрямоване, систематичне й послідовне впровадження в практику оригінальних, новаторських способів, прийомів педагогічних дій і засобів, що охоплюють цілісний навчальний процес від визначення його мети до очікуваних результатів».

1.2. Нове у навчанні - це той комплекс елементів педагогічного процесу, які несуть у собі прогресивне начало, що дає змогу в ході зміни умов і ситуацій ефективно розв'язувати завдання виховання та освіти.

1.3. Педагогічна технологія, яка запроваджується в Академії має відповідати основним методологічним вимогам та кореспондуватися з галузевими стандартами вищої освіти.

2. МЕТОДОЛОГІЧНІ ВИМОГИ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ

2.1. Основними критеріями технологічності навчання мають бути такі вимоги:

- **Концептуальність.** Кожній педагогічній технології повинна бути притаманна опора на певну наукову концепцію, що містить філософське, психологічне, дидактичне та соціально-педагогічне обґрунтування досягнення освітньої мети.

- **Системність .** Педагогічній технології мають бути притаманні всі ознаки системи: логіка процесу, взаємозв'язок всіх його частин, цілісність.

- **Можливість управління.** Передбачає можливість діагностичного цілепокладання, планування, проектування процесу навчання, поетапну діагностику, варіювання засобами та методами з метою корекції результатів.

- **Ефективність.** Сучасні педагогічні технології існують в конкурентних умовах і повинні бути ефективними за результатами й оптимальними за витратами, гарантувати досягнення певного стандарту освіти.

- **Відтворюваність.** Можливість використання (повторення, відтворення) педагогічної технології в інших ідентичних освітніх закладах, іншими суб'єктами.

- **Візуалізація** (характерна для окремих технологій). Передбачає використання аудіовізуальної та електронно-обчислювальної техніки, а також конструювання та застосування різноманітних дидактичних матеріалів і оригінальних наочних посібників.

3. ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНІ ОСВІТНІ ЗАСАДИ

3.1. Особистісно-орієнтовані освітні засади передбачають навчання компетентностям, як спроможності особистості застосовувати засвоєні знання й набуті уміння у нестандартних ситуаціях, здатність до саморозвитку.

3.2. Особистісно-орієнтована освіта має широкий спектр методик і технологій, що складають її зміст, в тому числі: технологія саморозвивального навчання, колективний спосіб навчання, ігрові технології, технологія модульного та модульно-розвивального навчання, проектні технології ,розвивальне навчання, адаптативна система навчання, технології

проблемного навчання, особистісно-орієнтоване навчання, інтегровані технології та інші.

3.3. Особистісно-орієнтована освіта базується на таких засадах:

- студент - повноцінна особистість;
- мета освіти - формування особистості;
- відносини «викладач-студент» базуються на гуманізації і демократизації;
- студент - основний суб'єкт навчальної діяльності;
- в основі навчання лежить концепція особистості;
- навчання базується на основі успіху і відмові від примушування;

3.4. Спільними ознаками методик і технологій, які забезпечують реалізацію принципів особистісно-орієнтованої освіти є:

- мета методик і принципів - розвиток та саморозвиток студента з урахуванням його здібностей;
- створення умов для реалізації та самореалізації особистості;
- забезпечення суб'єктності студента за рахунок можливості впливу на хід діяльності - вибору змісту навчання, засобів, методів, форм навчання;
- запроваджується варіативність навчання;
- кінцевим продуктом навчання є формування компетентностей.

4. ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

4.1. Інноваційні методи навчання передбачають постійне оновлення форм і змісту, зміну, введення нового, що поліпшує хід і результати навчально-виховного процесу.

Сучасне інноваційне навчання може застосовувати наступні технології:

Групова (колективна) технологія навчання передбачає організацію навчального процесу, за якої навчання здійснюється у процесі спілкування між студентами (взаємонавчання) у групах.

Групові форми навчання дають змогу диференціювати та індивідуалізувати процес навчання. Формують внутрішню мотивацію до активного сприйняття, засвоєння та передачі інформації. Сприяють формуванню комунікативних якостей, активізують розумову діяльність.

Робота в групах (колективна) дає найбільший ефект у засвоєнні знань і формуванні професійних компетенцій.

Технології індивідуалізації процесу навчання - це організація навчально-виховного процесу, при якій вибір педагогічних засобів та темпу навчання враховує індивідуальні особливості студентів, рівень розвитку їх здібностей та сформованого досвіду. Його основне призначення полягає в тому, щоб забезпечити максимальну продуктивну роботу всіх студентів в існуючій системі організації навчання. Індивідуальне навчання - форма, модель організації навчального процесу при якому: 1) викладач взаємодіє лише з одним студентом; 2) один студент взаємодіє лише із засобами навчання (книги, комп'ютер тощо). Головною перевагою індивідуального навчання є те, що воно дозволяє повністю адаптувати зміст, методи та темпи навчальної діяльності студента до його особливостей, слідкувати за кожною дією та операцією при вирішенні конкретних завдань, за його рухом від незнання до знання, вносити вчасно необхідні корективи в діяльність як студента, так і викладача.

Ігрові технології навчання. Технології ігрового навчання - це така організація навчального процесу, під час якої навчання здійснюється у процесі включення студента в навчальну гру (ігрове моделювання явищ, «проживання» ситуації). Особливо ефективно застосовувати цей метод при викладанні управлінських навчальних дисциплін.

Сьогодні віддають перевагу терміну «імітація» замість «гра» (акцент переноситься на внутрішню сутність дії). Навчальні ігри мають за мету, окрім засвоєння навчального матеріалу, вмінь і навичок, ще й надання студентові можливості самовизначитися, розвивати творчі здібності, сприяють емоційному сприйманню змісту навчання.

Інтерактивне навчання. В Україні розроблена та пропагується технологія інтерактивного навчання. Інтерактивне навчання - це спеціальна форма організації пізнавальної активності, що має за мету створення

комфортних умов навчання, за яких кожен студент відчуває свою успішність та інтелектуальну спроможність.

Суть інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної, активної взаємодії всіх студентів; викладач і студент є рівноправними суб'єктами навчання. Інтерактивне навчання сприяє формуванню навичок та вмінь; виробленню життєвих цінностей; створенню атмосфери співробітництва, взаємодії; розвитку комунікативних якостей. Технологія передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор, спільне розв'язання проблем.

Інтерактивне навчання - це навчання діалогу, під час якого відбувається взаємодія учасників педагогічного процесу з метою взаєморозуміння, спільного розв'язання навчальних завдань, розвитку особистісних якостей студентів.

Інтегровані технології - припускає, що викладач за можливості чітко визначає реакції, поняття, ідеї та навички, які мають бути засвоєні студентом, а потім за допомогою багатостороннього підходу допомагає йому спрямувати власну діяльність на досягнення цих цілей. При цьому студент може діяти у власному темпі, заповнюючи прогалини у своїх знаннях або пропускаючи те, що вже засвоєно.

Мультимедійні технології пов'язані із створенням мультимедіа-продуктів: електронних книг, енциклопедій, комп'ютерних фільмів, баз даних. У цих продуктах об'єднуються текстова, графічна, аудіо- та відеоінформація, анімація. Мультимедіа-технології перетворили комп'ютер на повноцінного співрозмовника, дозволили студентам, не виходячи з навчальної аудиторії, бути присутніми на лекціях видатних вчених, брати участь у конференціях, діалогах, вести кореспонденцію. Як принципово новий навчальний засіб електронна книга відкрила можливості «читати», аналізувати «живі» озвучені сторінки, Тобто можливості бачити, чути, читати.

Мережеві технології призначені для телекомунікаційного спілкування студентів з викладачами, колегами, працівниками бібліотек, лабораторій, установ освіти тощо. Телекомунікаційний доступ до баз даних здійснюється через всесвітню мережу Інтернет.

Формами мережевої комунікації є:

- електронна пошта - призначається для обміну інформацією між суб'єктами зв'язку, здійснення консультивання, організації дистанційного навчання;
- телеконференція - дозволяє викладачеві та учням, що знаходяться на значній відстані одне від одного, організувати спільне навчання, обговорювати навчальні проблеми, брати участь у ділових іграх, практикумах тощо в умовах так званого віртуального класу.

5. ПРОБЛЕМИ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ

5.1. Інноваційна діяльність є специфічною і досить складною, потребує особливих знань, навичок, здібностей. Впровадження інновацій неможливе без викладача-дослідника, який володіє системним мисленням, розвиненою здатністю до творчості, сформованою й усвідомленою готовністю до інновацій. Викладачів-новаторів такого типу залучають до складу науково-методичних комісій факультетів. Вони повинні не лише включатися в інноваційні процеси, але й бути їх ініціатором, розвивати цей напрямок з кожної спеціальності.

Таким чином, одним з найважливіших стратегічних завдань на сьогоднішньому етапі модернізації вищої освіти України є забезпечення якості підготовки спеціалістів на рівні міжнародних стандартів. Розв'язання цього завдання можливе за умови зміни педагогічних методик та впровадження інноваційних технологій навчання.

5.2. Основним і найважливішим стратегічним завданням на сьогоднішньому етапі модернізації навчання в Академії є забезпечення якості підготовки фахівців на рівні міжнародних стандартів.

5.3. Розв'язання питань модернізації навчання є реальним і може втілюватися в умовах Академії за доцільними змінами підтримувальної системи навчання на інноваційні технології підготовки фахівців для аграрного сектору економіки України.